nud. Karja laudale tegi ta aia ümber ja aiast weike wärawa tänawasse, mis läbi lojukſed õue ei ſaanud ſõtkuma ega roojastama, waid köik ſuwine ſõnnik, kas lauta ehk lauda ümber mahajäi. Üks weike loigukene lauda ligidal kogus rammuſat ſõnniku wirtſu, mis wihmaſel aeal karja-õue pealt, ehk muido laudaſt ſenna walgus. Seda wirtſu-wet tarwitas perenaine kapſaid ja muid taimeid walades, wiis mõne ämbri täie kitkutud umbrohu hunniku peale, ja ſeda mis üle jäi, weeti põllule ehk heinamaale. Weel tänapääw ſaab mõni rumal inimene ſeda naerma, ja ei tohi ſeda ükſki imeks panna, kui wiekümne aasta eeſt tegijat igalt poolt „hulluks pääks“ ja „tuuletallitajaks“ ſõimati.

Elu ei jookſe kellelgi, ega kuskil ſeiſuſes waikſelt woolawa jõe kombel edaſi, waid ajab wahe wahel kui meri tuule maru ſunnil wahtus laenetama, ja häda ſiis weikel lootſikul, mis laenete mõllusſe juhtus, kus arwaſt üks peaſeb, teiſed põhja lähwad, ehk killud kaldale ujuwad. Wiletſuſe marud ei jätnud ka meie päris peremeeſt puutumata. Raske sõawits, mis **1812** kõige Weneriigi peal ſeiſis, kurnas ka meie maakeſt. Kauba-ajamine lonkas, ſool ja muu kaup läks kalliks, raha ſeda mööda ika kaſinamaks ja elukord igapidi raskemaks. Hulk küüdi hobuſid ſaadeti Ria taha wäe trossi wedama, ka Jüri pidi oma koha eeſt teiſe hobuſe teele ſaatma, mis, et oma ſulaſt ei olnud kaaſa anda, wõera kätte pidi uſaldama. Konglamäe wald, mis ſuure maantee ligidal ſeiſis, tundis mitmes tükis raskemalt ſeda koormat, kui teiſed [illegible], mis suureſt teeſt kaugemal olid.

Kõigeſuurem raskus rahwale tuli ſe läbi, et mõned ülesannetumad sõawäe alamad, ja häbiga tuleb ütelda — ſuuremalt oſalt meie maalt rekrudiks antud mehed teel rügementideſt paku kargaſid, metſades warju paika otſiſid ja warguſe ehk röövimiſe läbi oma pääd toitſid. Et neid kurjal tööl kohe kinni ei tabatud, läkſid wargad aega mööda pääw päämalt julgemaks, leidſid ka ſiit ja ſealt mõnda ülekohtuſt, kes nendega ühte nõuſſe heitſid, warastud aſju wastawõtſid ja ſalamahti kaugemal kohtades jälle rahwale müüſid. Juba kuuldi ümberkaudu igalpool, kuda mõiſates ja külades aidad olid stud, toa ukſed ja aknad mitokord imeliku kawaluſega hti- kangutatud, ja raha muu waraga ſeltſis ärawi. d. Seal juhtus üks lugu, mis awalikult ülestunnistab, da need wargad ja majaröövlid ei mite üks ainu, wa ſeltſis, ehk teiſte ſala-abimeeſtega ühendatud ſeda kurja tööd toimetaſid. Sügiſe, nädal enne Mardi pääwa, oli Urwaka mõiſas herra raha, hõbeluſikad, kaks kuldtaskukella ja muud kallid aſjad toaſt, kolm hooſt talliſt warastatud, ja junkru riide kerſt kambris põhjani wäljatühendatud, ilma et ükski magaja ſeſt midagi oleks kuulnud. Selſamal ööl wiidi Konglamäe mõiſaſt kolm priſket hooſt talliſt ja tühendati üks käſi-ait, kus palju lõuendid ſees oli. Mis ſeda õnnetuſt weel koledamaks tegi, toapois, kes kolinat kuuldes ülesärkanud ja õue peale waatama oli läinud, ſai üheſt röövliſt nii raskeſt haawatud, et juba hommikul koidu aeal hinge heitis. Seeſinane wiletſuſe rikas öö oli ka meie Jüri talusſe puutu- mud, kus ait ärakisti, riidekerſt põhjani lagedaks riiſut-

Maa-rahwa Kasuline Kalender 1888 k. 24